

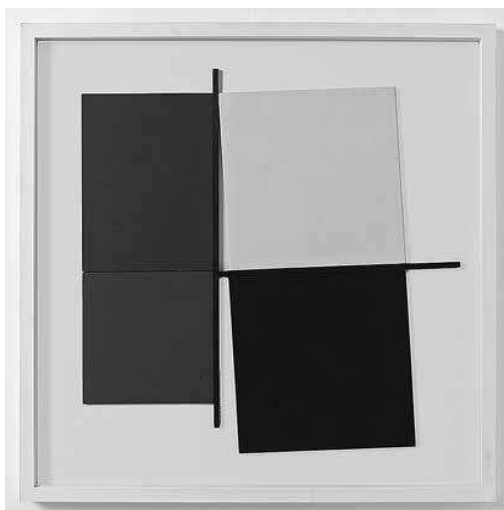
KATAMARAN ART

BOŽO MAJSTOROVIĆ □ Galerija umjetnina, Split

Otvorenjem izložbe Vedrana Perkova 5. lipnja 2018. u Galeriji *Kravata* u Jelsi započeo je projekt *Katamaran Art*. Tom javnom činu prethodila je faza koncipiranja programa i poslovi vezani za njegovu realizaciju. Da bi se uopće krenulo u promišljanje programa, bila je potrebna konkretna inicijativa i jasno iskazana želja za ambicioznijom izložbenom djelatnošću, a ona je došla od agilne ravnateljice Muzeja općine Jelsa Marije Plenković. Na njezin prijedlog osnovan je Savjet Muzeja općine Jelsa, u čijem je djelokrugu bilo predlaganje izložbenog programa za Galeriju *Kravata*. U razmjeni mišljenja i uz prijedloge što su ih tijekom 2017. davali članovi Savjeta iskristalizirao se *Katamaran Art*.

Međutim, moglo bi se kazati da je sjeme zasijano desetak godina prije. Naime, istaknuti hrvatski umjetnik Juraj Dobrović donirao je 2006. splitskoj Galeriji umjetnina impresivnu kolekciju od 94 svoja rada. Nekoliko godina poslije, točnije 2010., rodnoj je Jelsi darovao obiteljsku kuću, reprezentativan primjer neoklasicističke stambene arhitekture, s autentičnim namještajem i s više od 200 predmeta kulturno-povijesnog značenja, pridodavši tome zbirku od 60 vlastitih djela koja daju cjelovit uvid u njegov umjetnički opus. Unutar autentičnog ambijenta umjetnik je s mjerom rasporedio svoje radove. Izvan postava ostalo je prizemlje, u kojemu su svojedobno bila skladišta i trgovina tekstila, što je činilo ekonomsku osnovu obitelji Dobrović. Ideja da se tom prostoru da izložbena namjena nije samo promišljena s obzirom na položaj, gabarite i neposredni kontakt s trgovom i ljupkom crkvice sv. Ivana, već i dalekosežna za kvalitetan rad muzeja i njegovu vidljivost. Zahvaljujući Galeriji *Kravata*, kako je po istoimenoj seriji Dobrovićih radova izložbeni prostor nazvan, stvoreni su preduvjeti za aktivniji i bogatiji kulturni život zajednice. S druge strane, početkom svibnja 2009. završena je višegodišnja adaptacija zgrade Stare bolnice za potrebe Galerije umjetnina. Ono što je važno za našu priču, osim velikih izložbenih prostora u prizemlju i na katu, jest činjenica da je projektiran jedan manji studijski prostor, po kvadraturi gotovo identičan Galeriji *Kravata*.

Dakle, preduvjeti za suradnju Muzeja općine Jelsa i Galerije umjetnina bili su stvoreni, trebalo ih je samo prepoznati i staviti u funkciju konkretnog projekta. Koliko god suradnja na *paritetnim osnovama* regionalnoga

sl.1. Damir Sokić,
Bez naziva, 2016.

umjetničkog centra i njegove krovne ustanove s manjom otočnom sredinom i njezinom muzejskom institucijom bila neuobičajena, ipak nije slučajna niti bez svojevrstne geneze. Naslanjajući se na Dobrovićev primjer, osmišljen je *Katamaran Art* kao plod ambicije da se stečeni kulturni i prostorni kapital stavi u službu promocije umjetnosti izvan većih likovnih centara, kao i obveze da se takva ambicija podupre bez *metropolitanske* samodopadnosti.

Ukratko, *Katamaran Art* izložbeni je program koji se tijekom ljetnih mjeseci događa u Jelsi i Splitu. Pretvoreno u brojeve, riječ je o tri izložbe koje se naizmjenično postavljaju u Galeriji *Kravata* i Galeriji umjetnina, o tri umjetnika, tri kustosa, dva muzeja i jednom zajedničkom katalogu. Naziv projekta referira se na jednu od najprometnijih katamaranskih linija na Jadranu, Split – Jelsa, kojom se svake godine prevezu tisuće putnika. Cirkulacija ljudi i roba uglavnom je vezana za turizam i svakodnevni život domicilnog stanovništva, dok *Katamaran Art* aktualizira treću dimenziju putovanja, onu vezanu za *promet ideja*, u konkretnom primjeru umjetničkih. Otočanima, gostima i robi potrebnoj za servisiranje njihovih potreba u transferu su se priključili umjetnici sa svojim radovima, uvjereni da zanimanje za takvim sadržajima ne odumire s ljetnim žegama, *fiestama* i *siestama*.

U programskom smislu *Katamaran Art* otvoren je za različite medijske, poetičke i tematske kombinacije.

Izložbe

2018.: Vitar Drinković, Vedran Perkov, Igor Zdunić

2019.: Eugen Feller, Mladen Galić, Damir Sokić

2020.: Nina Ivančić, Vasko Lipovac, Ivan Posavec

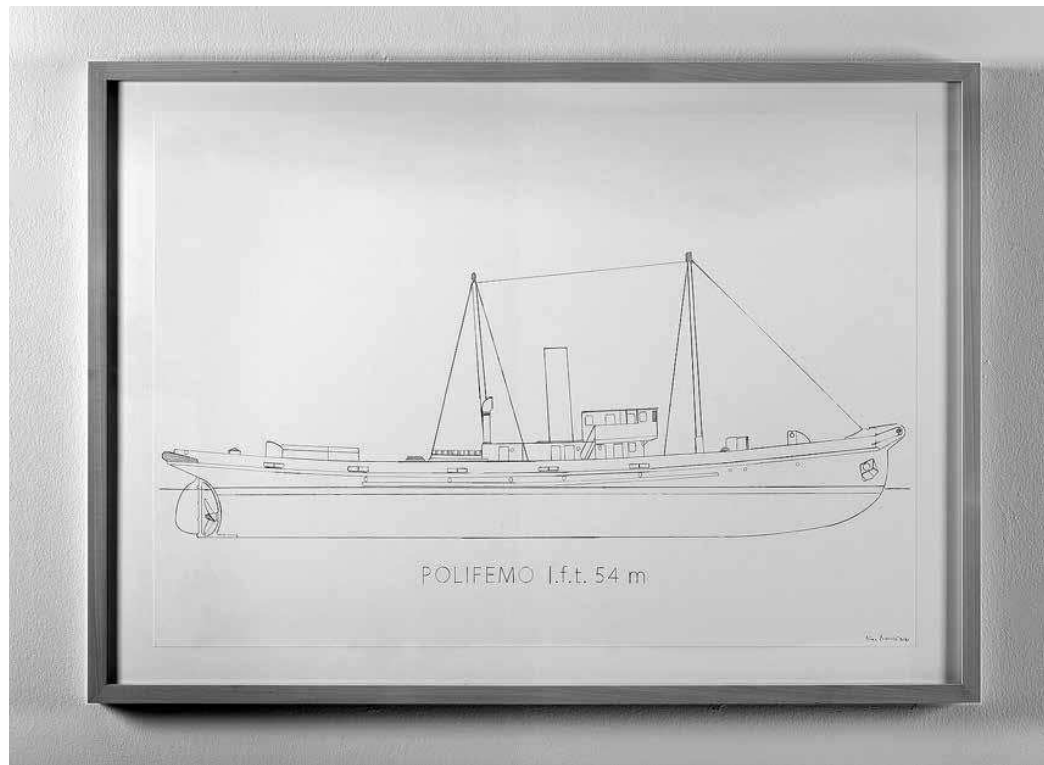
Organizacija projekta: Galerija umjetnina, Split / Muzej općine Jelsa

Voditelji projekta: Božo Majstorović, Marija Plenković

Autor koncepta: Božo Majstorović

Kustosi izložbi: Vanja Babić, Lana Beović, Toni Horvatić, Božo Majstorović, Katica Modrić, Iris Slade, Ivana Vukušić

Vizualni identitet: Nikola Križanac

sl.2. Nina Ivancić,
POLIFEMO l.f.t. 54 m, 2020.

sl.3. Vedran Pekov,
Naopako, 2018.

Projekt je inauguriran izložbama umjetnika različite generacijske pripadnosti: Vedrana Perkova, Vitra Drinkovića i Igora Zdunića, što je dodatno naglašeno medijskom raznovrsnošću, od klasične slike preko prostorno specifične do interaktivne instalacije. U skladu s nazivom rada – *Naopako* – Perkov je cjelokupni izložbeni kontekst okrenuo naopačke, bolje rečeno naglavačke. Kustoski

tekst, pisan na neviđeno, dekonstruirao je na njegove osnovne čestice – slova, koje je potom zalijepio na galerijski zid. Posvojen od umjetnika i složen mimo uobičajenih odnosa gore-dolje i lijevo-desno, rekonstruirani tekst postao je izložak iza čije se tobožnje *naopakosti* krije razrađeni umjetnički koncept. S druge strane, Drinkovićeve interaktivne instalacije (*Brisač identiteta* i *Konduktivnost percepcije*) nužno računaju na participaciju publike jer se *tekpovezivanjem mehaničkog i umjetnog s biološkom komponentom aktera stvara cjelovito djelo*. Igor Zdunić slikama *naglašene i tektonične fakture te dinamičnog duktusa, na sugestivan način istražuje socijalnu zbilju, interpretira egzistencijalna stanja čovjeka i međuljudske odnose*.

Referentna točka *Katamaran Arta* 2019. bila je umjetnička ostavština Jurja Dobrovića koju je likovna kritika verificirala kao jedan od najvažnijih prinosa geometrijskoj i konstruktivističkoj struji hrvatske apstraktne umjetnosti druge polovice 20. stoljeća. Apstraktno djelo, bilo konstruktivne ili ekspresivne provenijencije, postalo je sinonimom modernističke revolucije, radikalno utjelovljenje ideje o autonomiji umjetnosti. Da različite varijante apstraktnog izraza nisu izgubile na svojoj aktualnosti, posvjedočili su ugledni hrvatski suvremeni umjetnici Mladen Galić, Eugen Feller i Damir Sokić. Tijekom svojih impresivnih umjetničkih karijera Galić i Feller nisu napuštali apstraktni likovni idiom, taj *kraljevski put* moderne umjetnosti, dok mu se Sokić uvijek rado i sve češće vraćao. Oblikovni jezik koji je nekada konotirao racionalnost i proračunatost, ali istodobno i spontanost i intuiciju, Galić, Feller i Sokić u novijim radovima primjenjuju na

sl.4. Ivan Posavec,
Bez naziva, 2018.

sl.5. Vasko Lipovac,
Bez naziva, 1990-ih

sl.6. Silazak s katamarana
(Damir Sokić i Božo Majstorović),
Jelsa, 15. srpnja 2019.

sl.7. S otvorenja izložbe Damira Sokića,
Galerija Kravata,
Jelsa, 16. srpnja 2019.

sl.8. S otvorenja izložbe Eugena Felleri,
Galerija umjetnina,
Split, 2. srpnja 2019.

relaksiran način. Neopterećeni potrebom prezentiranja neke više istine i oslobođeni *stilskog čistunstva*, jednostavno uživaju u radu.

Katamaran Art 2020. referirao se na sam naziv projekta koji nedvojbeno asocira na brod i putovanje. I dok je motiv broda postao svojevrsni zaštitni znak umjetnosti Vaska Lipovca i Nine Ivančić, na fotografijama Ivana Posavca srećemo ga vrlo rijetko, što i ne čudi s obzirom na to da je riječ o fotografu ljudi i krajeva Panonske Hrvatske. Međutim, ako tražimo poveznice među odabranim radovima spomenutih troje autora posve različitih umjetničkih osobnosti, fokus moramo staviti na umjetnički, odnosno likovno-konceptualni, a ne motivski aspekt djela. Za Lipovca to znači da je *bitni sadržaj napeta ravnoteža sažetih i stiliziranih monokromnih oblika koji dominiraju kadrom ili, s druge strane, oslobođeni potez koji uživa u svojoj autonomnoj transparentnosti, svodeći deskriptivne obaveze na nužni minimum*. Za razliku od Vaska, Nina svoj rukopis želi lišiti svake ekspresije koja bi mogla stvarati šumove u namjeri

objektivnog prikaza broda. Posežući za *hiperrealističkim* stilom projektnih biroa, koji pozornosti promatrača prinosi i ono što je u zbilji oku nedostupno, Nina naglašava da umjetničko djelo ne prikazuje realnost. Čak i onda kada se radi o mimetičkom iluzionizmu ili prikazu subjektivnog doživljaja objektivne stvarnosti, uvijek je riječ o konvencijama i usvojenim navikama. Jedinstveno iskustvo plovidbe morem donosi nam serija fotografija Ivana Posavca. Kako bi nam ga što neposrednije dočarao, inteligentno fotografsko oko usmjereno je na vjetrom pokrenutu kosu putnice iza koje razabiremo morski krajolik. Sve ostalo bilo bi višak, uključujući cilj puta, zloglasni Goli otok, kao i brod, u ovom primjeru gumenjak, koji su ostali izvan autorova mentalnog i fotografskog kadra.

Primljeno: 4. kolovoza 2020.

CATAMARAN ART

Catamaran Art is a joint exhibition project of the Museum of Fine Arts in Split and the Jelsa Local History Museum started off in 2018. In terms of numbers, three exhibitions were concerned. During the summer they were alternately mounted in the Kravat Gallery and in the Museum of Fine Arts: three artists, three curators, two museums and a single joint catalogue. The title of the project gestures at one of the most highly frequented catamaran lines in the Adriatic, the Split to Jelsa line, which every year carries thousands of passengers.

The circulation of persons and goods is on the whole related to both tourism and the everyday life of the local population, while *Catamaran Art* makes current a third dimension of travel, related to the traffic of ideas, in this case, artistic ideas.

